

Szakjelentés

a 2018. szeptember 1. – 2021. július 31.
közötti időszakról

1) Statisztika: a hallgatói létszám alakulása*a) Jelentkezési és felvételi adatok*

A szakirányú továbbképzés mindig is kis szaknak számított, s így az első néhány évfolyam után, amikor is az egyházi előírások miatt szükségessé vált felsőfokú végzettség megszerzése érdekében nagy számban jelentkeztek hozzánk hitoktatók, a beiskolázottak létszáma természetes módon visszaesett, majd stagnált. A létszám a vizsgált időszakban az alábbiak szerint alakult:

Tanév	Hallgatói létszám
2018/2019	2 fő
2019/2020	4 fő
2020/2021	2 fő
2021/2022	4 fő

2018-ban és 2019-ben nem volt a képzésre jelentkezőnk. 2020-ban azonban egy fő jelentkezett, akit fel is vettünk, 2021-ben pedig a jelentkezett és a felvett hallgatók létszáma 3 fő volt. A tendencia emelkedő és biztató.

A hasonló tartalmú katechéta–lelkipásztori munkatárs BA képzéssel szemben a szakirányú továbbképzés nagy előnye a rövidebb képzési idő (4 félév) és az, hogy a diploma kiadásának nincsenek nyelvi követelményei (nyelvvizsga-kötelezettség). Erre a felvételi kampányok során érdemes lenne külön hangsúlyt fektetni.

b) Hallgatói lemorzsolódás

Az alacsony hallgató létszám tükrében a lemorzsolódás aránya magasnak tűnik: 2018-ban és 2019-ben egyaránt egy-egy hallgató szakította meg diplomaszerezés nélkül a képzését – részben betegség, részben pedig családi okok miatt. Mivel levelező képzésről van szó, a szám semmiképpen sem kirívó, az alacsony létszám miatt pedig az arány nem reprezentatív.

c) Nyelvvizsgakövetelmények nem teljesülése miatt ki nem adott diplomák

A szakirányú továbbképzések esetében az oklevél kiadásának nincsenek nyelvi követelményei.

2) Hallgatói elégedettség*a) Elégedettségi kérdőív adatai*

A hallgatók kérdőíves elégedettségi felmérésére legutóbb 2020 novemberében került sor, a Neptun-rendszeren keresztül, elektronikus formában. Az alacsony létszám miatt a szakirány eredményei nem voltak külön lekérdezhetők, így a képzés hallgatóinak véleménye a hasonló tartalmú katechéta–lelkipásztori munkatárs BA alapszak hallgatóinak véleményével együttesen jelent meg. A folytatásban a hallgatói elégedettséget erre az adatbázisra építve ismertetjük:

A felmérés adatai alapján a hallgatók összességében elégedettek a képzés tartalmával, az egyetem infrastruktúrájával, a szolgáltatások színvonalával és az intézményi légkörrel. Az elégedettség az intézményivalamennyi hallgatójának átlagával általában megegyezik, vagy annál nagyobb elégedettséget mutat – igaz, mivel lényegében levelezős képzésről van szó, az intézményi szolgáltatásokra vonatkozó kérdések zöme esetében érthetően maga a „nincs információ” válaszok aránya.

A hallgatók az oktatók hozzáállásával, segítőkészségével, az épület állapotával, a tantermek felszereltségével, az infrastruktúrával, a hallgatói szolgáltatásokkal pedig elégedettek. Többségük elégedett vagy teljesen elégedett a légkörrel, és úgy nyilatkozott, hogy szívesen visszajönne az intézménybe további képzésekre, illetve ilyenre a jövőben csak hozzánk jelentkezne.

A hallgatók szerint a mintatantervben megfelelő az elmélet és a gyakorlat aránya, a gyakorlati képzést kiválóan ítélik, a tárgyak egymás közötti összehangoltságát is megfelelőnek találják. Kritikaként értékelendő viszont, hogy a hallgatók 50%-a az alapozó tárgyakat – s ezek zömébe elméleti tárgyak – nem tartja valóban szükségesnek. Ennek valószínűleg az az oka, hogy a hallgatók többsége (a KLM szak levelező tagozata és a szakirányú továbbképzés esetében) több éves/évtizedes hitoktatói tapasztalattal jelentkezik hozzánk, így az alapokat bizonyára valóban elsajátította már.

Érdemes lenne ezért megvizsgálni, hogy az előzetesen nem formális, informális tanulás során megszerzett tudást, munkatapasztalatot a szakmai gyakorlattal hozzánk jelentkező hallgatók esetében (a TVSZ 19. § 15. bekezdésében foglaltak alapján) hogyan, milyen feltételekkel lehetne a szakirányú továbbképzésbe beszámítani. A beszámítás egyben a képzési idő eseti lerövidítését is magával vonná, ami tovább növelné a képzés vonzerejét.

b) Hallgatói fórum

A szakjelentés előkészítéseként a hitéleti szakos hallgatók hallgatói fórumára 2021. november 24-én, este 20:00-tól került sor a DRHE Andaházy utcai kollégiumában. A fórumon – a koronavírus (COVID-19) elleni védekezés jegyében bevezetett korlátozások miatt – összesen 13 hallgató vett részt, közülük a szakirányú továbbképzésnek nem voltak hallgatói. A felvetett kérdések közül egy a tápintézet szolgáltatásának színvonalára irányult, az ebben rejlő kritikát azonban az elégedettségi kérdőívben a hallgatók nem jelezték. Minden más felvetett kérdés a lelkes szakirány képzési tartalmára vonatkozott.

3) Tehetséggondozás

Mivel a szakirányú továbbképzés esetében másoddiplomás, levelező képzésről van szó, melyre elsősorban már megállapodott, családdal és munkahellyel rendelkező hitoktatók jelentkeznek, ezért ők az intézményi tehetséggondozásban – az országos felsőoktatási gyakorlatnak is megfelelően – nem vesznek részt, versenyeken nem indulnak, TDK dolgozatot nem készítenek. Ezen a téren a változtatás nem lenne sem indokolt, sem kivitelezhető.

4) Záróvizsgák tapasztalatai

A szakirányú továbbképzésen a záróvizsgát sikeresen teljesített hallgatók létszáma az alábbiak szerint alakult:

Év	Sikeres záróvizsgát tett hallgatók
2018	6 fő
2019	0 fő
2020	2 fő
2021	2 fő

A záróvizsgák minden esetben eredményesek voltak, a hallgatók a záróvizsgán a tanulmányi idő alatt mutatott eredményeikkel arányosan teljesítettek. A bírálatok és az osztályzatok alapján ugyanez állapítható meg a szakdolgozatok vonatkozásában is.

Szóbeli közléseik alapján a vizsga hangulatával és a számonkérés módjával a hallgatók elégedettek voltak. A záróvizsga-elnökök a vizsgált időszakban nem töltöttek ki vizsgaelnöki elégedettségi kérdőívet.

5) Végzett hallgatók elégedettségi felmérése(i) és egyéb pályakövetési információk

A szakirányú továbbképzés hallgatóinak külön is kiértékelhető pályakövető kérdőíves megkérdezésére 2020-ban készült, 2 volt hallgatónk részvételével.

A *képzés és intézmény megítélése* című fejezet kérdéseire végzett hallgatóink teljes elégedettségüket fejezték ki, a legjobb értékelést adva. Ugyancsak teljes volt a megelégedés a Tanulmányi Osztály munkájával és az intézményi megemlékezésekkel kapcsolatban – míg az egyéb, lényegében csak nappalis hallgatók számára elérhető hallgatói szolgáltatások kapcsán értelemszerűen a „nincs információ” opciót választották. A 4. fejezet kérdéseivel a volt hallgatók lényegében saját tanulmányaikat, tanulási szokásaikat értékelik, így itt némi önkritika is megjelenik, míg az 5. fejezetben hivatásuk megbecsültségével kapcsolatban egyöntetűen pozitívként értékelték a szakmai autonómiát, viszont csak közepesre annak presztízsét, erkölcsi és anyagi megbecsültségét, és csak jóra az emberi megbecsülést és a karrierlehetőségeket.

A kérdőív alapján fejlesztendő területként a szakképzettség presztízsének növelése azonosítható be, ehhez a javaslatot lásd lentebb, a 6. a) bekezdés alatt.

6) A szak oktatóinak helyzetértékelése

A DRHE Teológiai Intézetének oktatói 2021. december 7-én megtartott értekezletükön készítették el a hitéleti szakok vonatkozásában a maguk C-SWOT analízisét. Ebből a hitoktatói képzések vonatkozásában, így a szakirányú továbbképzés vonatkozásában is az alábbi megállapítások, szempontok a relevánsak:

a) Az oktatói kar *Korlátként értékelte a hitoktatás jelenlegi szabályozását* mind a köznevelési törvény, mint pedig a zsinati hitoktatásról szóló törvény vonatkozásában. A hitoktatók csak ritkán rendelkeznek teljes állással, az esetek zömében óraadóként teljesítik munkájukat, ami sem erkölcsi megbecsülést nem jelent az adott iskola tanári karában, sem fizetést a nyári hónapokra. Ez a helyzet jelentős mértékben felelős azért, hogy a hitoktatói jellegű képzések iránt összességében csökken az érdeklődés.

Örömteli fejlemény azóta, hogy Balog Zoltán, az MRE Zsinatának elnöke a zsinati ciklus egyik kiemelt feladatául határozta meg a hitoktatók státuszának rendezését, így a téren bizonyára hamarosan jelentős előrelépés fog bekövetkezni.

b) Az értekezlet *intézményi Erősségként határozta meg a gyakorlati képzések magas színvonalát*, amit a hallgatói elégedettségi kérdőív alapján a hallgatók is visszaigazoltak.

c) Az értekezlet az analízisben a *Lehetőségek között rögzítette az egyház megnövekedett társadalmi szerepvállalásának megfelelő képzések és továbbképzések indítását*, ami a jelen szakirányú továbbképzés fenntartása iránti oktatói elkötelezettségként értelmezhető. Ugyancsak a *Lehetőségek között szerepel az egyházi köznevelési és szociális intézményekkel a kapcsolat erősítése*, ami a szakirányú továbbképzés hatékonyságára is minden bizonnyal jó hatással lesz. S végül szintén a *Lehetőségek között szerepel a gyakorló helyek, gyakorlatok határfokának javítása* – ez mindenekelőtt a lelkész szakirány vonatkozásában került rögzítésre, a hallgatói elégedettség ezen a téren nem sürget fejlesztéseket.

d) A *Gyengeségek és a Veszélyek kategóriában* a C-SWOT mindenekelőtt a lelkész szakirány vonatkozásában fogalmazott meg megállapításokat, itt a hitoktatói képzésre is érvényes megállapítások nincsenek.

7) Az intézményfejlesztési tervnek a képzésre vonatkozó fejlesztési célkitűzései és akciótervei

A DRHE jelenleg hatályos Intézményfejlesztési Tervét a DRHE Szenátusa 2019. május 14-ei ülésén fogadta el, a 2019–2023 közötti időszakra jelölve ki benne fejlesztései feladatokat.

Mivel a szakirányú továbbképzési szakok állami akkreditáción nem kell, hogy átessenek, az Intézményfejlesztési terv kifejezetten e szakirányú továbbképzési szak vonatkozásában *nem*

foglalmaz meg fejlesztési célokat. A dokumentum azonban számos olyan fejlesztést ír elő, melyek áttételesen ezt a képzést is érintik, ezek közül a legfontosabbak talán a következők:

- 9.2. csatlakozás az EduRoam nemzetközi WiFi hálózathoz (határidő: 2019.10.31.)*
- 8.1. az órával/tantárgyfelelősséggel túlterhelt tanszékek terhének csökkentése, új státuszok létesítése (legalább 2) az igények és lehetőségek szerint (határidő: folyamatos)*
- 8.2. a minősített oktatók arányának további javítása (a ciklus végéig legalább 5 új minősítés /minősített oktató beállítása)*

A feladatok megvalósultak, s érdemes kiemelni, hogy a 8.1. és a 8.2. pontban betervezett fejlesztések elsősorban éppen a képzés vonatkozásában kulcsfontosságú Gyakorlati Teológiai Tanszék vonatkozásában valósultak meg.

8) Értékelő záradék, intézkedési, fejlesztési javaslatok

A Hit- és erkölcsstanoktatói szakirányú továbbképzés képzésfelelőseként nyilatkozom, hogy

- a) a képzés a vizsgálat időpontjában megfelel az akkreditációs követelményeknek,*
- b) a képzés vonatkozásában időarányosan megvalósulnak az adott szakra is vonatkoztatható intézményfejlesztési célok és akciótervek,*
- c) minőségbiztosítási beavatkozást a képzés vonatkozásában nem látok szükségesnek.*

Intézkedési, fejlesztési feladatok

- 1) A hasonló tartalmú katechéta–lelkipásztori munkatárs BA képzéssel szemben a szakirányú továbbképzés nagy előnye a rövidebb képzési idő (4 félév) és az, hogy a diploma kiadásának nincsenek nyelvi követelményei (nyelvvizsga-kötelezettség). Erre a felvételi kampányok során érdemes lenne külön hangsúlyt fektetni.*
- 2) Az egyetem oktatási vezetése vizsgálja meg, hogy az előzetesen nem formális, informális tanulás során megszerzett tudást, munkatapasztalatot a szakmai gyakorlattal hozzánk jelentkező hallgatók esetében (a TVSZ 19. § 15. bekezdésében foglaltak alapján) hogyan, milyen feltételekkel lehetne beszámítani. A beszámítás a képzési idő eseti lerövidítését is magával vonná, ami tovább növelné a képzés vonzerejét.*
- 3) Az egyetem támogassa mindazon közegyházi/zsinati törekvéseket, melyek a hitoktatók státuszának rendezésére, anyagi és erkölcsi megbecsülésük megerősítésére irányulnak.*

Kelt: Belfast, 2022. március 28.

.....
Dr. Kustár Zoltán
képzésfelelős